

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Vita Venerabilis Arnesti, (vulgò Ernesti) Primi Archiepiscopi Pragensis

Balbín, Bohuslav

Pragæ, 1664

Arnestus Archiepiscopus hæreses quasdam nascentes in ortu suo elidit.
Reliquias Corporum Sanctorum veneratur, & de eorum cultu libellum
evulgat. Caput XIII.

urn:nbn:de:hbz:466:1-42763

Arnestus Archiepiscopus hæ-
reses quasdam nascentes in ortu suo eli-
dit. Reliquias Corporum Sanctorum
veneratur, & de eorum cultu li-
bellum evulgat.

A. 1347. &
1348.

CAPUT XIII.

Venerabili *Arnesto* otiosum nunquam esse licuit, nec mo-
dò sua illum virtus, & *Caroli* Regis pietas, sed aliena etiam
impietas exercuit. Editus est hoc tempore liber, qui Cæ-
sari nimirum tribuens, Pontificis Maximi dignitatem, quæ
major Catholicis non est, adulatione Cæsari substernebat; Libro
titulum author præfixerat formosum (nam etiam venena ador-
nantur, & præferunt cultum) *Confessor Pacis* dicebatur. Tantà in
opprimenda hæresi celeritate usus est *Arnestus*, ut, etsi multum
quæserim, *Authoris* nomen in nullo Scriptore invenire potuerim.
Flammis quibus corpus injectum est, & librum, & nomen arsisse
oportuit. Nimirum in Hæresiarcharum, & Schismaticorum pœ-
nis nunquam satis festinatur; hæresis multum à tempore sibi vi-
rium adjicit, atque ut venenum tactu, & tractatione vulgatur.
Mitiora consilia adversus *Flagellantes* *Arnesto* placuerunt: hi falso
pœnitentiæ, & Pietatis colore ex Germania nobis occidentali, in
Bohemiâ penetrantes totam *Vrbem Pragensem* miraculo tanti
doloris suspensam tenebant; mox ubi auctoritatem aliquam vir-
tutis parârunt, cum linguæ Germanicæ gnaris, miscere populari-
ter colloquia, ad verberationem, & pœnitentiam simplici pietate
invitare, & illicere, *matronas præsertim*; mox nocturnos cœtus
cele-

Arnesti in
opprimenda
hæresi cele-
ritas.

Paprocky in
in Arnesto.

Hagek A. 1347

Gautierius in
Chronologia
fac. XIV.

Hagek A. 1348

Schickfus. in
Annal. Siles.
l. 1 C. 30.

Dubrav. hist.
Boh. l. 22.

Flagellantes
hæretici Ar-
nesti vitam
oppugnant.

1349.

M. S. Vitæ

Arnesti cum
Nicolao Ro-
mano certan-
tina pro fi-
de suscepta.

Dubrau: Ep.
Olomuc. l. 22.
histor.
Enc. Sylviu
C. 31. histor.
Bohem.

Hagch A. 1349.
De hoc Nico-
lao plurima in
Annal. Eccl.
Temo XVI.
Raynald. ma-
xime 1347. N.
13. 14. & seqq.

celebrare, & fanda infanda tenebris testi perpetrare. Statim *Cæsarem Archiepiscopus* admonuit, capti Duces, & tormentis examinati, quod erat confessi sunt. Rogus à *Cæsare* destinabatur miseris, *Arnestus*, ut ait Hagecius, *misericors Pater intercessit*, factisque habuit monitos, & meliora pollicitos, dissipato coetu in perpetuum Regno proscribere. Anno sequenti alius *Flagellantium* coetus (nam Germaniam omnem pererrabant) disiectus ab *Arnesto*, quanquam ægrius dimittitur: Ambusti propè flammis, nunquam deinde redierunt. Vitam Archiepiscopi insidijs appetivisse turpissimos homines, vitæ scriptor significat, parùmque abfuisse, quin exciperetur. Nihil tamen *Arnestus* de constantia remisit, sed exegit procul fugitivos, cum in tam bona causa mori non recusaret.

Gravior à Roma tempestas, quantò primæ sedis vicinior oritur hoc tempore, quæ sine dubio grandi procellâ Ecclesiæ agros verberasset: *Nicolaus Laurentius* quidam *Vrbis Romana Tribunus*, qui seditioni ac tumultui libertatis speciosum nomen imposuerat, seque *Romane Reip: liberatorem illustrem, zelatorem Italia, amatorem Orbis, libertatis, Pacis, Iustitiæ, Tribunum, severum & clementem Candidatum, & Equum spiritus sancti* appellabat, *Pragam* advēnit. Is auxilium à Rege Romanorum *Carolo*, adversus Pontifices Romanos, quorum Tyrannide oppressam Urbem Imperatoriam querebatur, orabat: restitueret proinde libertatem *Romanam Romanus Imperator*, aut ipse Urbem felicissimam regendam susciperet, æternum hoc facto nomen, & parem antiquis Imperatoribus gloriam consecuturus. Audijt summâ eloquentiâ pro Urbe Romana meditata oratione perorantem, ac Romanas victorias, aliâque antiqua Urbis decora memorantem *Carolus*. At *Arnestus*, periculo animadverso, hominem subito interpellans, tantâ interrogationum subtilitate, tantâque rationum vi percussit, ut sæpe in orbem actus, idem modò negaret, modò affirmaret, magnòque Procerum risu, ab *Arnesto* pro sancta Sede pugnante victus, ac penè pro fatuo habitus ab omnibus, discederet. Circumsisti, *Arnesto* monente, hominem *Carolus* iussit, vectusque ad Archi-

Archiepiscopi ditionem *Raudnicium*, carceri inclusus est, dum denique ad Pontificem *Avenionem* mitteretur, quod plerique eorum temporum Scriptores commemorant, ac præcipuè *Raynaldus*.

Neque *Caroli* Regis animum occupâsse contentus *Arnestus*, *Ioannem* quoque *Caroli* fratrem ad virtutis partes feliciter attraxit, etsi post Uxoris adulterium & ejusdem repudium aliquantum nuper exerrârat. Vixit deinde *Ioannes* summâ morum famâ,

& in arce *Zebzacensi* opulentum Sacerdotium fundavit. Sunt inter manus *littera* *Foundationis*, quibus candore simplici, quòd *DEI* bonitatem toties offendisset, se in *Pœnitentia* partem, *DEO* omnipotenti, *Beatissima* *Virgini* *DEI* *Matri*, *S. Wenceslao* & *S. Apollinari* dedicare sacellum significat, ut pro tot suis sceleribus incruenta, & innocens hostia, *Christus* *DEI* *Filius*, quotidie in altari immoletur, &c. Epistola hæc tam humili & tam tenero *Pœnitentiæ* affectu scripta est, ut à Principe nihil simile scriptum legerim.

Jam verò de *Reliquiis* *Sanctorum*, quarum studiosissimus semper *Cæsar* *Carolus* fuit, quâsque *Arnesto* incitante toto orbe collectas *Bohemia* intulit, aliquid dicamus, oportet cum id ratio temporis postulet à nobis. Tria ego *Reliquiarum* sacrarum in *Bohemia*, ætate illa genera fuisse comperio. *Primi generis* *Imperiales* dici possunt: eæ scilicet, quæ à *Caroli* *M.* temporibus ab eodem

in Oriente conquistæ apud Imperatores, velut fatale Imperij pignus asservari sunt solitæ. Agunt de illis plerique temporum illorum

Scriptores, eæque A. 1349. post *Ludovici* *Bavari* mortem, *Mona-* *chio* *Pragam* ad Cæsarem missæ, primùm in Arce *Wisschradensi* deponuntur, mox in earum honorem celebri supplicatione ab *Arnesto* Nostro institutâ, in Cæsaris ac Procerum comitatu, totâ Urbe *Prageni* ad earum venerationem effusâ in *Cathedrale* *S. Viti* *Tem-* *plum* illatæ, subinde ad Arcem recens ob id conditam *Carlssteinium*

deportantur. Unum diem publici cultûs imperavit *Arnestus*, diem Veneris videlicet post octavam Paschæ, quo die Sanctæ illæ *Reliquiæ* publicè colerentur, atque in foro medio *Novæ* *Civitatis* *Pragenis* honorandæ populo proponerentur. Erant inter eas *Crucis* *Christi* bene magna portio, *Arnim*, quo *Christi* corpus di-

Dubrav. Silvo
Hagek, &c.

Vita *Nic. Law-*
rentij C. 16. 19.

Gesta *Clemen-*
ti VI. *Raynal,*

Annal. Escl.
Tomo XVI.

A. 1359. N. 7.
& 5.

Hagek A. 1341.
Dubrav. l. 22.

hist. Boh.
Carolus IV.

Imp. in *Vina*
sua.

Ioannis *Prin-*
cipis ad vir-

tutem con-

versio.

Recitat eam
Hagek A. 1341.

De *Sanctorum*
Reliquiis in

Bohemia.
eæque sunt

triplices.
De *Imperiali-*

bis *Reliquiis.*

Rebdorfius
Dubrav. l. 22.

hist. Bohem.
Raynaldus in

Annal. Eccles.
Christian *Erds-*

mannus l. de
Reliquiis *No-*

riberg. obiit
Ludovicus A.

1349.

rillimè confixum est, *Lancea*, quæ in Divino Christi latere stetit, aliâque sancta cimelia. His addidère sequentes Cæsares quadam Imperij Regalia, ut *Coronam & Sceptum Magni Caroli*, & *Ensem* ab Angelo datum, Paladamenta, variûmque Sacrorum apparatus, quo induti Cæsares Evangelium, ut Diaconi, canebant in Sacris, &c. De his sanctissimis Reliquijs, ac præcipuè de *Lancea* Epistolam postea scripsit *Innocentius VI. Pontifex*, quæ in sacerdotalium Precam officio, Lectionum, ut vocant, loco, per Diocesin hanc legitur. *Arnestus* item (ût communia cum Pontifice studia Pietatis habebat) aliam *Epistolam de sanctarum Reliquiarum veneratione*, luculentam illam, & à multis laudatam vulgavit, quæ nimirum sparsa in populum, atque etiam in alienas terras perlata, maximam, ut dicemus postea, *Pragam* peregrinorum multitudinem advocavit. Has *Imperiales Reliquias* amisit *Bohemia* jam inde à *Sigismundi Cæsaris* temporibus, auroque aliquâ parte à Lutheranis custodibus spoliata, *Noribergæ* servantur, de quibus *Notas* adjectas consule.

A. 1354.
Lupac. in Cal.
hist. et. Martij
& 3. April.

Carlsteinen-
ses Reliquiz.

Descript.
Districtus
Podbrscenf.
A. 1645.

Cathedrales
Reliquie.

Alterum in *Bohemia sacrarum Reliquiarum* genus (si mihi imponendi nominis sit arbitrium) *Carolinas* aut *Carlsternenses* appellare non dubitem. Eas nimirum *Cæsar Carolus* Europâ sæpius percursâ, sagaciter explorans omnia, impetratas, & ex omnium Ecclesiarum ac Cœnobiorum sacris thesauris quasi defractas, attulit, & *Bohemis* suis donavit, ac deinde in arce *Carolina* cum Regni Corona composuit. Egi de ijs pridem, cum arcem *Carolinam*, & *Districtum Bohemiæ* (quem *Podbrscensem* vocant) describerem. Nostrâ tempestate *Carlsteinio* ponentibus bellis *Pragam* allata, in *Metropolitana S. Viti Ecclesia* sedem stabilem fixerunt. Difficile est, quàm pretiosæ & raræ, quàm numerosæ, & quantâ magnitudine insignes hæ *sancta Reliquia* sint, explicare.

Tertium præterea *Reliquiarum* genus apud nos est, quas *Cathedrales* apello, eas scilicet, quas *Carolus Cæsar*, impetrante præcipuè *Arnesto*, Cathedrali Ecclesiæ *Pragensi* multo auro, argentoque prius circumposito donavit, quæque semper in Ecclesia *S. Viti* mansere. Earum *Reliquiarum* festum diem, *Arnestum*, Noltes,

Octavo

Octavo post S. Stephanum die celebrari iussit. Priores illæ seu *Imperiales*, seu *Carolina* passim referuntur in Libris (nam de Imperialibus latè agit *Erdmannus*, de *Carolinis Hagecius*, & R. P. *Chanosky S. J.* alique complures) at *Cathedrales Reliquia Sanctorum*, quæ qualisque sint, paucis notum esse video. Earum igitur indiculum ex Manuscriptis Ecclesiæ Pragensis Libris confeci, & Notis adjeci. Quamvis enim priores quoque ad *Arnestum* pertineant, cum eo incitante, & plerumque Casarem sequente, collectæ sint, tamen hæ postremæ, propriæ quodammodo *Arnesti* videntur, quia *Arnesto* agente à Carolo impetratæ, & Ecclesiæ Pragensi sunt procuratæ, ideòque *Carolus Imperator*; cum eas Ecclesiæ Pragensi litteris confectis donat, eas se precibus *Arnesti* inclinatum donare sapius fatetur. Ob eam rarissimarum, pretiosissimarum & sanctissimarum Reliquiarum multitudinem, & Peregrinorum quotannis Pragam affluentium Pietatem existimo factam esse, ut Ecclesiæ Pragensis *Sancta* titulum in Antiquitate meruerit, quo hodièq; gloriatur. Inter hæc Reliquias vix quidquam præstantius esse potest, quàm *Regis Vngariae Ludovici* pretiosissimum donum. Nescio quæ offensiones *Carolo* cum Rege illo intercesserant, gliscebantque odia, & inquietorum Procerum consilij bella cupientium, uterque Rex arma spectabat; *Arnestus* Legatos primum mittendos censuit; missus *Tobias de Kamenicz Leskoveciana* (ut arbitror) stirpis. Rex *Ludovicus* optimus, & pacis amator, prolixè facturum se *Carolo* satis ostendit, simul muneri (cum *mores Caroli* non ignoraret) *Mappam*, super qua cœnam ultimam de corpore, & sanguine suo Christus DEI Filius celebrarat in terris, seque sub bina specie Apostolis diviserat, mittit. Id donum tantâ benevolentia *Carolus* accepit, ut Pacem æternam cum Rege sibi fore, juraret. Nimirum *Mappa* illa de uno pane participare nos omnes, unumque fieri in Christo corpus admonuit, & magno *Eucharistia* miraculo, omnes Regum delevit injurias. Allata *Pragam*, & ante *Casarem Archiepiscopi* manibus evoluta, lacrymis & osculis utriusque, ut narrat *Hagecius* salutata, Metropolitanæ Ecclesiæ Pragensi ab Archiepiscopo impetratur; statim ut æter-

Earum Fc. R. G.

Mappa Cht-
sti Domini.Paproc. in
Arnesto.

Dubrav. l. 22.

Hagek. A. 1740.

*L. 5. Bohemia
Pia.*

num beneficium esset, litteræ donationis conficiuntur, quas in sua Bohemia Pia Pontanus recitavit, *Arnesto* inscriptas.

Notæ in Caput XIII.

Flagellantes
heretici.

In Chronolog.

Flagellantium cœtus. *Hos Satan procreavit circa A. D. 1273. qui ad usq; Caroli tempora vixerunt. Eorum errores vide apud Gaultier. in Chronolog. sæculo XIII. in Collation. C. 6. & Prateolum verbo: Flagellantes, sed & alij heretici (nisi quis eosdem fuisse contendat.) paulò ante hæc tempora magno numero in Bohemiam ex Germania ascenderunt, Erneſto adhuc Decano. Jamnicy appellabantur, quasi dicas Fossarij, quòd in fossis sylvarum toti cœno libidinum immerſi latitarent, & latenter catholicos infidys exciperent, ac necarent, precipuè Novodomenſem in Bohemia tractum infederant. Ulricus de Novadomo loci dominus, sæpius ab his tenebrionibus appetitus, fidei Catholica studio incensus arma sumſit, eosq; excindendos suscepit. Sunt in manibus Benedicti XII. litteræ ad Ulricum de Novadomo Baronem de Bohemia, Avenione A. 1340. data, quibus ejus consilium & studium Religionis probat, eiq; & Militibus Indulgentias largitur us non minores, quæ in subsidium Terræ sanctæ arma faventibus conferuntur. Recitat litteras hæc in Annalibus Ecclesiasticis Raynaldus Tomo XVI. A. 1340. N. 72.*

Nicolai Laurentij potentia.

A. 1347. 1348.
1349. 1350. &
seq. usq; ad
1356.

Elementi Pont.
Tomo VI. Ep.
secret. 948.

Nicolaus Laurentius. *De immensa Nicolai hujus ambitione ac superbiâ, Tyrannide, imposturâ, cacodæmonum societate, magicisq; artibus, de admirabili item & prodigiosa, quâ pollebat eloquentiâ multis Annalium Ecclesiasticorum locis egit Raynaldus, tantumq; authoritatis eloquentia presidio consecutus est Nicolaus, ut & Venetos, & Ludovicum Bavarum juniorem, & Luchinum Vicecomitem, & Ludovicum Ungariæ Regem, & Johannam Sicilia Reginam, aliõsq; Siculos Principes in fœdus suum traxerit, qui omnes Oratoribus missis hanc ei dignitatem sunt gratulari, auxiliũq; polliciti. Profectò nisi à Pontificè Carolus admonitus in tempore occurrisset, multum ab homine vaferrimo Apostolica Sedes accepisset incommodi.*

C. XIII. ARN. HÆRES. PELLIT: SS. REL. HONORAT. 183
modi. Auxit Nicolai Laurentij gloriam luculentâ Panegyri Franciscus Petrarca, quæ inter ejus opera hodièq; legitur, sed veniam meretur Petrarca, quia nondum, quò extrema hominis ambitio exitura esset, sciebat. Hic Laurentius postea cùm se Pragam ad aulam Caroli contulisset, captus, Arnesto Archiepiscopo traditur, ait Raynaldus; ob eamque rem Carolo Clemens gratias egit singulares per Epistolam, in qua hæc verba leguntur: sed & Serenitatem Tuam, quæ illum (scilicet Nicolaum) detineri, ac tandem Venerabili Fratri nostro Archiepiscopo Pragensi assignari mandavit, & fecit, eò uberioribus prosequimur actionibus gratiarum, quò, &c. missus Avenionem ab Arnesto Nicolaus, ex vinculis Eloquentiâ suâ se liberavit, sed iterum Romæ Tyrannidem renovans, tragico exitu trucidatus, unco tractus, atque in cineres redactus scelerum suorum meritis penas dedit.

Imperiales Sanctorum Reliquiæ. Error hic quorundam evellendus est, qui putant eas Reliquias, quæ Noribergæ asservantur, ad Bohemiæ Regnum pertinere. Errant toto cælo. Sunt enim hæc Cimelia Sacra Imperij, longè ante Carolum IV. à Carolo Magno ex Oriente collecta, semperque ad Imperatores & Imperium spectabant, itaque ad Carolum IV. post Ludovici Bavari mortem pervenerant, qui eas Carlsteinij diu servavit. Sigismundus Cæsar bellis Hussicis imminentibus cùm pecunijs egeret, multaque passim ex templis, ac præcipuè Pragensi, ob bellum in hereticos gerendum raperet (quod genus pecunia ex Sanctorum sepulchris nunquam Regibus ad victoriam contulit, ut plurimis exemplis constat) Noribergensibus quasdam primùm A. 1420. pro quinquaginta millibus oppigneravit; mox, probante Martino III. Pontifice, circa A. 1424. omnes Noribergam transtulit: Asservabantur in Hospitali S. Crucis, certoque die populo summâ veneratione monstrabantur. A. 1428. Sigismundus Cæsar addidit eodem Imperij Regalia (ut habitum Caroli Magni, Coronam, Sceptrum, Ensem, &c.) Ne verò Imperiales Reliquiæ Noribergâ in posterum auferri possent Martinus V. Nicolaus V. Pius II. Pontifices, precibus Noribergensis Civitatis, quæ Catholica fidei præ-

ceteris Urbibus studebat, sub anathemate, datis Apostolicis literis, caverunt. Omnia hoc retulit liber typis post A. 1630. editus, & Ferdinando II. Cesari dedicatus, probatque Author (id est Christianus Erdmannus) privilegium illud collatum Noribergensibus, si Catholica fidei adhererent, recusatque Pontificum literas, id disertè semper ad-

De SS. Reliquijs, quæ Noribergæ asservantur.

De SS. Reliquijs Regni Bohemiz.

Reliquia in Bohem. allata A. 1348. Cuthen. Pontan. l. 1. Boh. Tit. A. 1349. die Palmar.

Trithem. in Hirsangensi.

Serav. Morguntiacar. rer. l. 8. in Gerlaco.

dentes. Idem Author (Lib: de SS. Reliquijs Noribergensibus, & Pietate veteri Noribergensium) ostendit, quantà injuria eo in loco afficiantur sanctæ illa Reliquiæ. & rationibus allatis conatur probare, violatas esse, gemmasque, & aurum (quibus involuebantur) pro multis millibus in Poloniam venditum, idque manifestè allatis rationum tabellis evincit nominatis annis & diebus, quibus & quantum sit auri commutatum. Liber hic impressus multa habet digna lectu de

Monasterie Carthusianorum, &c. Item de fortitudine religiosarum Virginum qua inter hereses inconcussa fide, usq; ad A. 1590. per-

stiterunt, &c. At sacra Reliquiæ Regni Bohemiz eiq; adscripta, inviolata, nunquam ad hereticorum manus venerunt. Hodieq; ut dixi, in Cathedrali servantur; de quibus R. P. Georgius Ferus S. J. A. 1645. (cum Carlsteinio Pragam translata essent) libellum vulgavit. Recenset eas Hagecius, & ex eo Joannes Tonner S. J. in *Vestigio Bohemie Pie*. Vix credo Urbem ullam in Europa esse (unam Romam excipio) in qua tam rara, & tot Sanctorum Lipsana, atq; etiam ad Christum & ejus Matrem Virginem pertinentia invenire Pius Peregrinus possit. Nemo me ignarum hujusmodi rerum scribere opinetur; legi quæ Aquisgrani, Colonia, Venetijs, in S. Monte ad Monachium, alibiq; servantur; nihil (audacter & certissima fide, & comperta scribo) nihil ad hæc nostras, id quod æquo lectori proba-

ri posse, certum habeo. Unde autem hæc beatorum Cælium corpora, & mortales exuvia tanto numero in Bohemiam advenere? legantur, quæ C. x. hoc libro attuli, nunc Trithemij verbis, quæ Serarius Noster

recitat, respondeo: A. 1356. conventu Metis soluto, Carolus Imperator cum uxore transivit de Civitate in Civitatem, & de monasterio ad monasterium, Sanctorum Reliquias ubique diligentissimè inquirens, ex inventisque multis precibus, quas nullus spernere potuit, obtinuit, quas ad gloriam & decorem Ecclesiarum gentis suæ Bohemis invexit.

In

In earum honorem celebrem supplicationē.

Annal. Eccles.
A. 1354.

Agunt de celebritate hac pleriq; omnes Bohemia Scriptores, nec Raynaldus in Annalibus Ecclesiasticis scribere omisit magnā Bohemorum gratulatione has Sanctorum Reliquias Pragam advenisse. Vnum illud perturbare studiosum chronologia Lectorem potest, quod Annum 1354. posuerit: nimirum Diploma Innocentij, quo Festum Reliquiarum Diem statuit, Raynaldus respexit, sed longè antè hac tempora Anno scilicet 1348. aut sequenti Pragam allatas, Nostri Scriptores plurimis vetustis codicibus nixi demonstrant, quibus accedunt Trithemius & Serarius. Diploma Innocentij recitat hoc loco Raynaldus, in honorem sacræ Lanceæ potissimum scriptum sanè perelegans, addit alias de eadem re, easq; encyclicas litteras missas ab Innocentio fuisse ad Archiepiscopos Magdeburgensem, Pragensem, Coloniensem, Trevirenses, ceterosq; Germaniæ Antistites, qua inter ejusdem Pontificis litteras in Vaticana Bibliotheca hodièq; servantur. Concludit totam hanc narrationem hisce verbis Raynaldus: Ornavit quoque Pragam Carolus Rex pluribus alijs sacris Reliquijs, quas ex varijs partibus ad conciliandam sibi multorum Sanctorum clientelam, ac pietatem Bohemorum ornandam cumularat, quas Innocentius Pontifex recenset. Hac Raynaldus.

Cuthenus A.
1348. Pontan.
l. 1. Boh. Pia.
Hagel. Lycop.
in Calend. hist.
21. Martij. &
3. Aprilis.
Dubrav. l. 22.
loc. supra cit.Reg. post eand.
Ep. & ep. 411.
& 412. Gest.
Innocentij VI.Raynaldus in
Annal. Eccles.
l. cit.l. 2. lit. divers.
for. ep. 112.

Dubitare non possum, magnam me apud lectorem Bohemia antiquitatis curiosum inire gratiam posse, si de tertio genere Reliquiarum, quas nimirum Ecclesia Pragensis a 300. propè annis dono accepit à Carolo Cæsare, quasque etiam hodie sanctissime servat, breviter aliquid tracta vero, & quam qualèque sint, atque unde collectæ doxero; sed magnus, ac major quam putare quis possit, hic labor est; præcipuas tamen in gratiam lectoris adducam, eoque libentius quod Reliquiæ Imperiales a multis enumeratæ sint, ut etiam illæ, quæ Carlsteinij asservabantur, quarum indicem linguâ Latinâ, Germanicâ, Bohemicâque confectum in populum sparsit P. Georgius Ferus S. J.; at istarum syllabum nemo unquam, quod sciam, Typis vulgavit. Est apud me vetus Martyrologium S. Ecclesiæ Pragensis ante annos fere ducentos conscriptum, ex eo quadam fideliter exceperam. Ac pri-

De SS. Reli-
quijs Eccle-
siæ Pragensis.Christ. Erd-
mannus l. de
Reliqu. Nori-
berg. & alij
supra citati.

m. 178

mum (ut hoc semel dicam) scire oportet. Omnia, quae enumerabuntur, auro, argento, ac gemmis Carolum prius ornasse, atque ita ornata Ecclesiae suae Pragenſi donaviſſe; deinde pleraſque haſce Reliquias ab Arneſto Archiepiſcopo impetratas, ne quis hac ad Arneſtum non pertinere, & hiſtoria vim fieri arbitretur; porro in hoc indiculo Ordinem temporum & Menſum tenebimus.

JANUARIUS. 6. Idus allata ſunt ad Eccleſiam Pragenſem Reliquia SS. Apoſtolorum Thomae & Jacobi; item Thadæi & Mauritij Martyris. Carolus Imp. 18. Calend. Februarij Coſtam S. Mauri Abbatis a Rege Francia, ex ipſo Sancti ſepulchro impetravit, & attulit. 16. Calend. S. Antonij Magni digitum, ex ejus Monasterio magnis precibus obtinuit, & pretioſe decoravit. 13. Calend. Februar. S. Fabiani Papa; Capitis partem ab Arneſto Archiepiſcopo Magdeburgenſi donatam. 11. Calend. Febr. S. Vincentij Diaconi & Martyris Caput ex Monasterio S. Albani Magancia obtinuit, & Eccleſie Noſtra donavit. 8. Cal. Febr. S. Ananiae, qui Saulum baptizavit, Caput Romae ex Eccleſia S. Pauli attulit. 4. Cal. Febr. S. Valerij Episcopi Trevirrenſis, & discipuli S. Petri, Capitis partem ex Monasterio Erbach Dioceſis Moguntina.

FEBRUARIUS. 1. die S. Ignatij Martyris Caput ex Monasterio Offik, Prag. Dioceſis Ordinis Cisterciensis. 4. Nonas Febr. de lacte Beatissima Virginis, & partes duas de duobus cingulis ejusdem intemeratae Virginis, ex Eccleſia Auguſtodunenſi. Nonis Febr. S. Agathae Reliquias Piſis ex Thuſcia. 8. Cal. Martij, partem Baculi B. Apoſtoli Petri, in latitudine trium digitorum Treviris in Eccleſia Cathedrali obtinuit, quam in baculo Archiepiſcopi Pragenſis recondidit, impetravitq; à Sede Apoſtolica Carolus, ut in certis feſtivities, cum eodem baculo, Archiepiſcopo in Pragenſi Eccleſia celebrante, qui intererit, habeat indulgentiam unius anni, & unius quadrageſae perpetuis temporibus duraturam. 6. Calend. Martij, S. Matthiae Apoſtoli articulum brachij, & alias Reliquias in Civitate Trevirrenſi in Monasterio ejus de ſepulchro ipſius excepit.

MARTIUS. 4. Idus Martij, Caput S. Gregorij Papae & Doctoris, ex Monasterio S. Gebhardi in Civitate Conſtantiens. 9. Cal. Apri-

C. XIII. *ARN. HÆRES. PELLIT: SS. REL. HONORAT.* 187.
Aprilis S. Pigmenij Presbyteri, qui fuit Magister Apostata Iuliani Reliquias, & partem Capitis.

APRILIS. 7. Calendas Maij S. Marci Evangelistæ magnam corporis partem, & Caput ipsum ex Monasterio Auge majoris Ordinis S. Benedicti Diocesis Basiliensis (quod Cœnobium fundavit Carolus Magnus) at Carolus IV. multis precibus obtinuit, & factâ tum- bā argenteâ deauratâ, & capite auro & argento decorato transtu- lit ad Ecclesiam Pragensem maximo honore, & omni solemnitate. Item Carolus Imperator obtinuit à fratre suo Nicolao Patriarcha Aquilegensi Librum Evangeliorum S. Marci, quem ipse propriâ manu scripsit, & eundem librum auro & gemmis pretiosissimis orna- tum donavit Ecclesie Pragensi. 4. Cal. Maij S. Protasij, cujus Reli- quias Ravennâ attulit ad Ecclesiam Pragensem. 3. Cal. Maij S. Pe- tri Martyris Ord. Predicatorum Reliquias Mediolano transtulit.

MAIUS. 1. die S. Philippi Caput dedit Ecclesia Pragensi. Eodem die S. Sigismundi Regis Burgundiæ corpus, quod Agauni in Dicecesi Sedunensi magnis precibus & muneribus impetravit, & inde ad Ecclesiam Pragensem transtulit sub A. D. M. CCC. LXV. qui sanctus in Ecclesia Pragensi sepultus, maximis & innumerabi- libus claruit miraculis, ita ut ad ejus tumulum Pragam concursus fieret de omnibus mundi partibus, fieretque Patronus Regni Bo- hemiæ. Ejus caput Elizabeth Conjux Caroli Imperatoris circum- dedit auro purissimo, & ornavit gemmis pretiosis. 5. Nonas Maij duas partes savis magnas S. Crucis: primam videlicet Crucem bi- partitam ex monasterio Parisiensi, & secundam partem ex Ecclesia Trevirensi magnis precibus obtentam, pro thesauro Ecclesiæ Pra- gensi donavit. 4. Non. Maij Caput S. Antonie Virginis & Mar- tyris. Pridie Nonas S. Joannis Evangelistæ partem tunica, in qua ipse tres mortuos suscitârat. 6. Idus SS. Gordiani & Epimachi Re- liquias donavit. Pridie Idus S. Victoris Martyris brachium & caput. Eadem die S. Coronæ Martyris, & Uxoris cujusdam Militis, quo- rum corpora sunt etiam in tumba S. Viti, quæ & Stephana voca- batur, puella 16. annorum. 8. Cal. Junij S. Urbani Papæ & Mar- tyris

At

tyris

tyris caput, & magnam corporis partem, quam in Diocesi Argenti-
nensi ex monasterio Monialium S. Benedicti acquiserat.

JUNIUS. 6. Idus S. Medardi Episcopi brachium è Gallia
apportatum est. 17. Cal. Julij S. Wenceslaus brachium S. Viti at-
tulerat, Carolus IV. totum S. Viti Corpus ex Papia Lombardiæ
Civitate attulit, & in Tumba marmorea condidit post altare,
caput verò auro & argento decoravit. Eodem die donavit Ecclesie
de Reliquijs S. Modesti Martyris. 16. Cal. Julij Aurencini Archi-
episcopi Moguntini partem brachij, quam in monasterio S. Albani
Moguntia obtinuit, uti & Caput S. Justinæ Martyris ejusdem S. Au-
rencini sororis in eodem monasterio impetratum. 11. Cal. Julij ma-
gnam partem Corporis S. Albani Martyris ibidem acquisitum. 8. Cal.
Julij de S. Joannis Baptistæ Reliquijs seu ossibus. 3. Cal. Julij, de ba-
culo S. Pauli Apostoli ex Monasterio suo Romæ recepit, & donavit,
cum quo baculo officiante Archiepiscopo solet Subdiaconus sibi
concelebrare. Item partem barbæ S. Petri Apostoli.

JULIUS. 4. Nonas Caput & brachium S. Udalrici Episcopi
Augustani impetratum in Ecclesia Augustensi. Item brachium S. Pro-
copij Patroni Regni Bohemia. 5. Idus Julij integrum corpus S. Ja-
nuarij, quod obtinuit in Monasterio Auge majoris Ordinis S. Benedi-
cti, cum tumba auro & argento decorata donavit. 4. Idus brachium
S. Hermagoræ primi Aquilegensis Episcopi Discipuli S. Marci, ibi-
dem impetratum. 11. Cal. Augusti Reliquias S. Mariæ Magdalenæ,
quas obtinuit Arelati. 8. Cal. Augusti, S. Annæ Matris Mariæ
digitum cum carne, quem Romæ impetraverat in monasterio S.
Pauli. 4. Cal. Augusti, Reliquias S. Marthæ Virginis, quas impe-
travit in Marsilia.

Anulum Ma-
nipularem sine
dubio.

AUGUSTUS. 1. partem Cathenæ S. Petri Apostoli, quâ vinculus
fuerat, quam obtinuit Aquisgrani, & faciens de eadem anulum Ar-
chiepiscopalem auro & argento pretiosè ornatum donavit Pragensi Ec-
clesiæ. 8. Idus Sixti Pape partem capitis cum cute, quæ in monasterio
Stabulensi Leodiensis Diocesis obtinuit. 5. Idus S. Romani Martyris
Caput acquisitum Luca in Thuscia. 4. Idus S. Laurentij Martyris
brachium, quod obtinuit Romæ in ipsius monasterio Fridie Idus S. Hi-
lariæ

C. XIII. ARN. HÆRES. PELLIT: SS. REL. HONORAT. 189
lariæ Martyris, & Marris S. Afræ, quod obtinuit *Augusta* in monasterio S. *Vdalrici*; In eodem capite idem Imperator recondidit Reliquias S. *Narcissi* Episcopi & Martyris, qui S. *Afram* convertit. Item S. *Claræ* Virginis digitum in *Monstrantia*, quem acquisiverat à *Matre* sua *Elisabetha* Regina *Bohemie*. 19. Calend. Septembr. S. *Demetrii* Reliquias à *Wenceslao* *Bohem. Rege*, qui in *Olomucz* occisus est, habet *Ecclesia* *Pragensis*, quas *Rex* de *Vngaria* secum attulerat. Eodem die magnam partem corporis S. *Fortunatæ*, cum tribus corporibus Fratrum ejusdem Virginis Martyrum *Ciracrispi*, *Carponij* & *Prisciani*, qui omnes in eadem tumba auro & argento decoratâ in *Ecclesia* *Pragensi* quiescunt; quæ corpora obtinuit in *Monasterio* *Auge* majoris S. *Benedicti*. 18. Cal. Septembr. Beatissima Virginis *MARIÆ* duplex Peplum, alterum cruentatum Christi sanguine, alterum non cruentatum, quod est insutum panno albo; id verò obtinuit *Carolus Imp. Treviris* in *Monasterio* S. *Maximini*, ubi illud S. *Helena* de *Hierosolyma* allatum recondidit; impetravitq; à *Sede Apostolica* Imperator, ut quando ipsum peplum de septennio in septennium ostenditur, singulis diebus ostensionis sint *Indulgentiæ* trium annorum, & trium quadragenarum, donavitque illud *Ecclesiæ* *Pragensi*. 13. Cal. Sept. Pectorale S. *Stephani* Regis *Ungariæ*, quod obtinuit à *Ludovico* *Vngariæ Rege*, in quo etiam recondita sunt Reliquia, videlicet de *Ligno Domini*, & digitus S. *Stephani* *Protomartyris*. 9. Cal. Sept. S. *Bartholomæi* Apostoli magnam partem capitis, & alias ejus Reliquias, quas obtinuit *Constantia* in *Monasterio* S. *Gebhardi*. Eodem die allatum est ad *Ecclesiam* *Pragensem* corpus S. *Adalberti* Episcopi *Pragensis* cum corporibus quinq; Fratrum Martyrum, & *VEN: Gaudentij* Episcopi *Gneznensis* fratris *Germani* S. *Adalberti* per *Brzetislaum* *Ducem* *Bohemie*, & S. *Severum* Episcopum *Pragensem*. 5. Calend. Sept. de Reliquijs & brachio S. *Hermetis* Martyris, quod obtinuit *Aquisgrani* apud S. *Adalbertum*.

SEPTEMBER. Calendis S. *Longini* Martyris Caput cum brachio, quod obtinuit *Mantua* in *Monasterio* S. *Andrea*. 6. Idus Sept. Sacratissima Virginis *MARIÆ* Imaginem, cum tabula conti-

190 DE VITA VENERABILIS ARNESTI LIB. II.
*nente Reliquias de Praesepi, & de fascia & pannis, quibus Dominus, &
 Salvator noster in canabulis involutus fuit, obrinuit Moguntia in
 Monasterio S. Albani, & decoratam auro & argento Ecclesia Pra-
 gensi donavit. 16. Calend. Octobr. S. Euphemiae Virginis & Mar-
 tyris brachium integrum cum cute & articulis omnibus donavit. Eo-
 dem die S. Gemiani Martyris brachium, quod obrinuerat in civita-
 te Mathina Ravennae Provincia. 11. Cal. Octob. Reliquias S. Mat-
 thaei Apostoli & Evangelista, videlicet Imaginem magnam tenentem
 Costam ejusdem Sancti in manibus, quas invenit pissimus Princeps
 Carolus, Ecclesiaeq. donavit. 10. Calend. S. Mauricij Ducis & Mar-
 tyris brachium & gladium de Meaiolano attulit ad Pragensem Ec-
 clesiam Wladislaus II. Rex Bohemia. 8. Cal. Octobr. S. Malufij
 caput, & S. Cassij & S. Florentij brachia, Martyrum de legione
 Thebeorum Carolus Imp. obtinuit in Bonna super Rheno Colo-
 nienfis Diocesis, & donavit. 4. Cal. Octobris, Corpus S. Martyris
 Wencellai Boleslavia in Ecclesiam Pragensem translatum.*

OCTOBER. 6. Nonas Octobr. Caput S. Leodegarij Epi-
 scopi & Martyris, quod obrinuit in Monasterio Gerbil Diocesis Basi-
 liensis. Nonis Octobr. SS. Sergij & Bacchi Martyrum, magnam
 corporum partem, quae obrinuit in Diocesi Argentinenfi, & tumba
 auro & argento decorata donavit Ecclesia. 7. Idus sanctissimi Patri-
 archae Abrahæ Reliquias cum Reliquijs sanctissimorum Isaac & Ja-
 cob Patriarcharum obrinuit Clementissimus Princeps Carolus IV.
 ab Imperatore Constantinopolis, & decoratas auro & argento in
 forma parvæ tabellæ donavit Ecclesiae Pragensi. Eodem die S. Dio-
 nysij Areopagita brachium obrinuit Parisijs, & auro & argento or-
 natum donavit. 17. Cal. Nov. S. Galli Abb. caput & brachium,
 quod obrinuit in Monasterio suo ubi requiescit. 16. Cal. Novembr.
 S. Florentij Episcopi Argentinenfis mandibulam cum brachio, & ma-
 gnâ parte corporis, quae obrinuit in Monasterio Hasloch Argentinenfis
 Diocesis, & tumbam ejus ornatam auro & argento Ecclesia Pragensi
 donavit. 15. Cal. Novembr. Caput S. Lucae Evangelistae, quod ob-
 tinuit Padua in Monasterio S. Iustina, ornatumq. auro & argento de-
 dit. 12. Cal. Novembr. Corpus integrum S. Sapientiae Virginis &
 Mar-

Martyris ex societate S. Ursulæ, quæ Colonia Agrippina obtinuit, & caput ejus atq; turribam auro & argento ornatam donavit Ecclesia Pragensis. Sed & in eadem ecclesia sunt plura earundem sanctarum Virginum capita, & Reliquiæ licet non decorata.

NOVEMBER. 8. Idus Novembris S. Leonardi Confessoris caput, quod obtinuit in Francia auro & argento ornatum donavit. 5. Idus S. Theodori brachium & Reliquias, quas obtinuit in Bambergensi Ecclesia. 4. Idus S. Ludmillæ Martyris brachium in auro & argento habet Pragensis Ecclesia; corpus verò reliquum est apud S. Georgium. 16. Cal. Decembris S. Ottmari Abbatis & Confessoris caput, quod in Monasterio S. Galli Constantiensis Diœcesis obtinuit. 9. Cal. Decembr. Catenam ferream S. Clementis Pape & Martyris, quæ idem Sanctus in mari submersus est. Hanc Roma in Ecclesia S. Clementis obtinuit, & ob reverentiam S. Clementis Ecclesie Pragensi donavit. Pridie Calendas Decembr. S. Andreae Apostoli, cujus Reliquiæ decorata auro & argento habentur in Ecclesia Pragensi, & celebratur festum cum Octava.

DECEMBER. Idibus digitum S. Lucie Virginis & Martyris in Monstrantia Crystallina Carolus Imperator Ecclesia Pragensi donavit, quem à Regina Bohemia Elisabetha Matre sua acceperat. Item S. Octilie Virginis brachium, quod in Hedenbarth Monasterio Argentincnsis Diœcesis impetrarat; in quo etiam brachio inclusit Reliquias S. Erhardi Episcopi Ratisbonensis, qui ipsam S. Octiliam vitam natam baptizaverat; quas Reliquias idem Imperator Ratisbona ex Monasterio inferiore acquisivit. 16. Calendas Januarij, S. Lazari, quem D. DEVS in Evangelio legitur à mortuis suscitasse, Brachium cum magna corporis parte ornatam donavit Ecclesia Pragensi, quod obtinuit in Monasterio Andelaw Basiliensis Diœcesis. 7. Cal. Januarij Caput S. Stephani Protomartyris, quod obtinuit Roma in Monasterio S. Pauli; articulum quoq; ejusdem S. Martyris, quem obtinuit à Rege Ungarie. 6. Cal. Januar. ex Innocentibus in Bethleem brachium unum cum cute & digitis in Monstrantia crystallina, quæ obtinuit Trevisis in Monasterio Monialium. Pridie Calendas Januarij S. Sophiæ Reliquias, quas obtinuit

in Monasterio Orbamensi. Item S. Iustini Martyris Antistodrensis Reliquias, quas idem Imp. Carolus precibus infimis obtinuit in Monasterio Corwama. Item S. Kiliani Iipfana, quæ obtinuit in civitate Nürembergensi, Diocesis Bambergensis, & decoratas auro & argento donavit Ecclesie suæ Pragensi.

Hucusq; ex Martyrologio S. Ecclesie Pragensis excerpta de Sanctorum Reliquijs.

Arnestus Boleslaviensem Caroli Foundationem confirmat; notissimum Bohemis ad S. Wenceslaum Martyrem hymnum componit; author est novarum nuptiarum Carolo; Romam proficiscitur; grave periculum in reditu à Gambacurtis subit.

CAPUT XIV.

Arnestus S.
Martyris
Wenceslai
studiosissimus,
Vide supra l. 1. c. 12.
& l. 2. c. 6.

Maget A. 1351.

Carolus Romanorum Rex nullum faciebat finem Pietatis, Arnesto curas Principis moderante, & ad quandam operum æternitatem incitante. Miraculis ad D. Wenceslai Sacrum Tumulum in dies crescentibus, venit utriusque in mentem, Boleslaviam veterem, in qua Civitate fraternam manu Princeps sanctus ceciderat, eoque ipso in loco, qui sanguinem Martyris fluentem vulneribus exceperat, perpetuum & opimum sacerdotium, sacrificio quotidie cum cantu Musico peragendo, fundare; eam foundationem Arnestus litteris suis, quibus latè in S. Wenceslai laudes excurrit, ad perpetuam rei memoriam confirmavit.